

חציפא נצח לבישה

אנחנו יודעים שפרשת בשלח קשורה בד בבד עם פרשת יתרו. וזה לא סתם סדר הפרשיות, אלא זה באמת תלוי אחד בשני. וכן במועדים, יש את חג הפסח, ומיד אחריו יש את חג העצרת. וברמב"ן כתוב שימי הספירה הם כמו חול המועד ארוך.

אמר מרן הרב שך זצ"ל, אנו אומרים כל בוקר בתפילה, "בעבור אבותינו שבטחו בך, ותלמדם חוקי חיים". למה אבותינו זכו לקבל תורה, ושהקב"ה ילמדם חוקי חיים? הכל זה בעבור אבותינו שבטחו בך, הכל התחיל עם ביטחון.

ברמב"ן המפורסם בסוף פרשת בא, יש קטע לא מובן, "וכוננת רוממות הקול בתפילות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לקל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה, ויאמרו לפניו 'בריותיך אנחנו!' וזו כוונתם במה שאמרו ז"ל ויקראו אל אלוקים בחזקה. מכאן אתה למד שתפילה צריכה קול, **חציפא נצח לבישה**".

בשבת האחרונה, שמעתי שדיבר הרה"ג רבי אפרים וולך, (המשגיח של "ברכת אפרים") ובדיוק הוא דיבר על המילים הללו ברמב"ן הזה, ושאל מה ההסבר במילים האלו. והביא שר' ירוחם (פרשת כי תבא) והמשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין מדברים על זה:

נצייר לעצמנו דוגמא: אדם בא למרן שה"ת ר' חיים קנייבסקי שליט"א והוא מאבד עשתונות ומתחיל לצעוק בקול, יש לי חולה בבית! שהרב יברך אותו!!! אז פשוט יגידו לו - לא ככה מדברים אל הרב, ויוציאו אותו מהבית...

כאשר אדם בא לתפילה עם רוממות הקול, הוא צועק, עונה אמן יהא שמיא רבא בכל כחו! ההיגיון אומר: מה אתה צועק?... ככה מדברים אל המלך!... שומעים אותך גם בלי צעקות... איפה הבושה מהקב"ה?...

אומר ר' ירוחם, נכון, זו חוצפה, אך חציפא נצח לבישה. אמנם זה בושה, לא ככה מדברים עם המלך, אך החוצפה ניצחה את הבושה. ולדוגמא, אדם שפסקו על אבא שלו גזר דין חמור, להתלות על עץ בכיכר העיר. הוא מנסה את כל ההשתדלויות, וככל שעובר הזמן הוא הפך עוד עולמות - ולא הועיל. אמרו לו יש לך רק אפשרות אחת, שהמלך יחון אותך.

אבל זה מאד רחוק מ-2 סיבות... (א) איך תגיע למלך... (ב) למה שהמלך יחון אותך. הוא לא אוהב את היהודים יותר מהשופטים... אך אותו בן לא אמר נואש. הוא הפעיל פרוטקציות והפך עולם, עד שסוף סוף קבעו לו פגישה אצל המלך כמה שעות לפני ביצוע הגזר דין. הוא בא אל המלך מתוך איבוד עשתונות, הוא פרץ בבכי מתוך צעקות רמות - המלך! תציל את אבא שלי!!! אני לא שולט בעצמי לא לצעוק, אני צועק כי אני יודע שאנחנו בידיים שלך! רק אתה יכול!!! עוד כמה שעות, או שאבא תלוי בכיכר העיר, או שאתה חונן אותנו, והוא יחזור אלינו. תרחם עלינו! תציל אותנו! זעק. כולם מבינים את זה... זה פורץ לו...

אומר ר' ירוחם, אותו הדבר צריך יהודי להרגיש כשהוא בא לקדוש ברוך הוא. כל החיים שלי בידיים שלך! החיים, הבריאות, פרנסה, שְׁקָל, הורים, חברותא, הכל בידיים שלך, ורק אתה יכול לעזור לי, אם אתה לא עוזר לי חלילה, אני אבוד לגמרי! את זה אני צועק לקב"ה. אמנם זו בושה, אך החוצפה ניצחה לבושה, והקב"ה אוהב את זה. שיהודי מרגיש שכולו תלוי רק ביד ה'.

תפילה היא אומנות הכלל ישראל

קראנו שבוע שעבר "ויצעקו בני ישראל אל ה'", וברשי"י: תפשו אומנות אבותם. באברהם - אל המקום אשר עמד שם. ביצחק,

לשוח בשדה. ביעקב, ויפגע במקום. ובמדרש רבה (כא, ה) כיון שראו ישראל שהיו מוקפין מגי רוחות, תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו להקב"ה וכו' למה הדבר דומה, למלך שהיה בא בדרך וכו' כך ישראל כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם התחילו צועקים ותולין עיניהם להקב"ה וכו' והיה הקב"ה מבקש לשמוע קולם פעם אחרת - ולא היו רוצין. מה עשה, גירה לפרעה לרדוף אחריהם וכו' מיד ויצעקו בני ישראל אל ה'. באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכך הייתי מבקש לשמוע קולכם שנאמר - "יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעני את קולך".

למה היו ישראל דומין באותה שעה? ליונה שהנץ רדף אחריה לדרסה. נכנסה לנזקיק סלע, (לשם אין הנץ יכול להיכנס) אך יצא משם נחש ששעט לעברה... זה שאלה של שניות, או נץ או נחש. היא מכשכשת בכנפיה, אולי ישמע בעל השובך ויציל אותה.

כך היו ישראל, המצרים מאחוריהם והים לפניהם - אין להם אפשרות אחרת, הקב"ה גירה בהם את הלסטים והקיפם בצרה מכל רוח באין כל מנוס ומפלט. ויהודי מתוך דחקו, הוא תולה עיניו לאביו שבשמים, צועק ומתפלל לקב"ה, תופס הוא את אומנות אבותיו, אומנות אברהם יצחק ויעקב!

ושואל ר' ירוחם וכי זה נקראת אומנות אבותיהם, משל עצמם היא, אלא שכאן היתה שעת תפילה מיוחדת שבה חפץ הקב"ה באומרו 'השמיעני את קולך', ההרגשה המוחלטת שאין שום דרך אחרת משום כיוון, רק הקב"ה יכול, ואין להם להתלות בשום סיבה אחרת שתגיע, וזו היתה ההרגשה של האבות בכל תפילה רגילה, כי כך הוא האמת שהכל רק מידו, ולכל אשר יחפוץ יטנו, וכך צריכה להיות ההרגשה שלנו היום יותר מתמיד שאנחנו הרי ביד ה'! אי אפשר לזוז ימינה ושמאלה מבלעדי ה'. כמו שהרב שך תמיד היה אומר, אני יודע רק מה שקרה עד הרגע. אך עוד רגע - מי יודע... הכל יכול להשתנות.

וכמו שראינו, יתוש אחד של טיטוס... קורונה אחת - הרסה עולם שלם! זה משנה ומהתל בנו... כמו עשר המכות. גמרנו עם גל אחד, בא סוג שני, ואח"כ בא שם שלישי, זה עשה 'שינוי השם'... כל כמה ימים גל חדש, שם חדש. למה? הקב"ה קורא לנו תצעקו אלי!!!

האור החיים הקדוש אומר על הפסוק "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו". ישראל היו נתונים בדין, מה אלו עובדי עבודה זרה, אף אלו. וכח הרחמים תלוי במעשים טובים שיעשה האדם למטה. וכעת קטרגה מידת הדין על ישראל, והן אמת שהקב"ה חפץ לצדק את ישראל אך לא היה כח ברחמים מצד מעשיהם של ישראל, לכן אמר הקב"ה למשה, מה תצעק אלי - זה לא תלוי בי. דבר אל בניי ויסעו, זאת העצה היעוצה להגביר צד החסד והרחמים, דבר אל בניי, ויתעצמו באמונה בכל לבם, ויסעו אל הים קודם שיחלק על סמך הבטחון כי אני אעשה להם נס, ובאמצעות זה - תגבר מידת הרחמים".

הקב"ה הביא אותנו למצב כזה שיהיו חייבים לצעוק, והצעקה הזו - תציל אותנו. אף אחד לא יודע מה יהיה. אך אם לא שומעים - המצב נהיה עוד יותר קשה ועוד יותר קשה... בואו נהיה פקחים ונשמע. נצעק אל רבונו של עולם, רק אתה יכול לעזור לנו! 'וה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך". הקב"ה נתן את הקורונה והיא גם יקח אותה למקום שממנו היא באה. אין לו בעיה.

הצעקה שפורצת מהלב...

וזו מטרת רוממות הקול. לצעוק!... ידוע, שיש חסידות נוהגים לצעוק בתפילה ובעיקר בנשמת בשב"ק,

לעומתם ברוז'ין - זה יותר מלכותי. שם הכל בנחת. לא צועקים. פעם נקלע אחד מהחסדיים שנהגו כך לרוז'ין, וביקש ממנו לבא להתפלל אצלם בשבת. אך יש בעיה, כי אצלנו צועקים בנשמת, ואצלכם לא. אמר לו הרבי מרוז'ין, נכון, כך מנהג אבותינו ואני לא מוכן לוותר עליו. אם אתה רוצה לבא, זה בתנאי שאתה שותק בנשמת כמו כולם. אחרת - אל תבא.

מחוסר ברירה, לא היה לו מקום אחר, הוא הגיע לתפילה, והתאמץ להתפלל בשקט. כאשר הוא הגיע לנשמת - הוא לא עמד בעצמו, והתחיל לצעוק עם כל הנשמה! זה פרץ לו...

בקיצור, הוא כבר שיער איזה ימי שברך' הוא הולך לקבל... נגמרה התפילה, ניגש אליו הרבי'ה, אה! איזה נשמת...! אוי, כמה נהנתי לשמוע אותך...! התפלא החסיד, הרי מלכתחילה אמרת לי שלא לצעוק...! אמר לו הרבי - נכון. כאשר אתה היום מתכנן לצעוק מחר בנשמת - לתכניות כאלו איני מסכים, אבל כשפורצת לך הצעקה מתוך הלב, אתה רוצה להודות לקב"ה, אוי, איזה נשמת נחמד זה... כמה אני נהנה מזה...!

ויצעקו בני ישראל אל ה'... אני לא מתכנן לצעוק. אני מרגיש כעת שאני תלוי בידיים של הקב"ה ורק הוא יכול לעזור לי, אז אני צועק אליו! ועל זה אומר הקב"ה - השמיעני את קולך את הקול הזה אני אוהב. את הקול הזה, את הערגה, את הכמיהה, ואת הציפיה אלי, ואז אני רוצה לעזור לך. דבר כ"כ פשוט.

הגמרא בסנהדרין (כו, ב) אומרת, אמר עולא מחשבה מועלת אפילו לדברי תורה, ובפי' השני ברש"י, "מחשבה שאדם מחשב כך וכך אעשה, כך וכך תעלה בידי - מועלת להשביח הדבר. שאין מחשבתו מתקיימת אפילו לדברי תורה, כגון האומר עד יום פלוני אסיים כך וכך מסכתות בגירסא".

בחור חושב, אני הולך לגמור כתובות. למה שאתה תגמור כתובות?... כי ברוך ה' אני לא חסר דעה, ואני בעל כישרון, לא צריך להיות 'גאון' בשביל זה, אני לומד ונבחן, למה לא לגמור?... זה לא יעזור לו. למה? כי אי אפשר לסדר כלום בלי הקדוש ברוך הוא. אם הקב"ה לא רוצה - אז לא תצליח. וגם אם כן, זה קרעים קרעים.

יש הרבה שהתחילו כתובות וכבר נשברו באמצע. למה? הם היו צריכים לומר ישר בהתחלה, רבונו של עולם! רק אתה יכול לעזור לי, תן לי כח לסיים כתובות!

הגאון ר' יהונתן אייבשיץ גדול ה"בעלי כישרון" בדורו כותב, **אל תאמר הא דעדיפנא מחבראי, זה לרוב חכמתי וגודל תבונתי. אלא ביום שאני לא בוכה ומתחנן לקב"ה, תורתי קרעים קרעים אלבש.**

בעל כישרון יכול מחד להאיר את העיניים עם כשרונותיו, ומאידך, יכול הוא להסתבך עם הכישרון שלו. **יום שאני לא בוכה לקב"ה - אני רק מסתבך.**

כאשר בוכים בתפילה, ומבקשים מהקב"ה בעבור אבותינו שבטחו בך, יודעים שללמוד, לגמור כתובות, ולדעת כתובות, ולהבין ולהעמיק בכתובות - זה הכל סייעתא דשמיא, ממילא הכל נראה אחרת.

הגאון שצריכה להיות לבן תורה

הגמרא במגילה (דף ג, ב) אומרת כבוד תורה דיחיד - חמור, תלמוד תורה דיחיד - קל. אומר ר' ישראל אליהו וינטרויב זצ"ל, יש סוגיה של כבוד התורה, שחמורה אף יותר מתלמוד תורה.

כתוב בחז"ל שכל תלמיד חכם צריך שיהיה לו שמינית שבשמינית בגאון.

היום כולם אוהבים להגיד כל מיני 'פשטים'... ונספר את הפשט הפשוט!

נתאר לעצמנו אדם שמשמש בקדש אצל גדול הדור, הוא נאמן ביתו של גדול הדור. שואלים אותו מה אתה עושה? הוא אומר כלום... שמש, לא משהו מיוחד... בסך הכל אני צריך פרנסה. הציפוי לי פה - אז באתי לפה, אם היו נותנים לי מקום אחר - הייתי הולך גם למקום אחר...

זה הרי זלזול בכבוד התורה!!! אתה לא נהנה לזכות להיות אצל אדירי התורה! להיות אצל גדולי התורה! אתה לא נהנה להיות משב"ק של החזון אי"ש או של הרב מבריסק? אתה לא מרגיש חשיבות!...!

כל תלמיד חכם צריך להרגיש שמינית שבשמינית שבגאון! אני זוכה לעבוד את ה'! אני זוכה ללמוד תורת ה'!!!

לאחרונה, התפרסם סיפור מאד מעניין: היה פעם ראש ממשלה שקראו לו מנחם בגין, והוא היה יודע לדבר יפה, נואם בחסד, וכולם אהבו לשמוע אותו. [ואף הרבה בחורי ישיבות יצאו ממסגרות לימודים בגלל נאומיו. וזה נזקף לחובתו...]

היה בחור ישיבה אחד, שהיה מאד להוט על בגין, והיה שומע אותו הרבה. פעם אחת היה כנס מיוחד שבאו לשם רק אנשים חשובים. לא היתה כניסה חופשית. ושם היה אמור להיות נאום מיוחד במינו. אותו בחור מאד רצה להשתתף, אך היה צריך לקבל הזמנה או כרטיס ולא היה לו.

הוא בא ליד השומר, והוא אמר לו אתה לא נכנס. לא יעזור לך שום דבר...! הוא ניסה מכל כיוון אפשרי, ולא הצליח. ואז עלה לו רעיון... הוא כתב מכתב להרב ר' שלמה לורנץ שהיה חבר כנסת ויו"ר ועדת הכספים, ובקש ממנו שיכניס אותו.

ובאמת - ר' שלמה לורנץ רץ לקראתו, והכניס אותו, ואף נתן לו מקום לידו... אותו בחור הרגיש ברומו של עולם! הוא היחידי שזכה ב'פיקחותו' להיכנס, הוא הרגיש גבוה גבוה...! הוא שמע את הנאום המרשים, והיה מאושר.

לאחר מכן ר' שלמה לורנץ הזמין אותו ללשכתו ואז רמה קרנו ביותר, ופתאום הוא אומר לו, תגידי לי, למה אין לך שמינית שבשמינית שבגאון?... הוא מגחך בלב, אילו הוא היה מכיר אותי... למה אין לך שמינית שבשמינית בגאון? שאל הרב לורנץ. מה הרב מתכוון? שאל.

אמר לו הרב לורנץ, אתה בן תורה, יושב ולומד, עוסק בתורת ה'. והוא - עם הארץ מדאורייתא ומדרבנן, אדם חילוני שלא שומר תורה ומצוות. אתה, מבזה את עצמך ללכת ולשמוע דרשות שלו!...! איפה הכבוד העצמי שלך? איפה השמינית שבשמינית של הגאון שלך? אתה לא מתבייש?!

זה להבדיל, כמו שהעובד בדבר נחות ובזוי ימסור נאום וראש הממשלה יבא לשמוע אותו... הנשמע כדבר הזה?...! אתה הרי חשוב ממנו עשרות מונים. וסיפר אותו בחור, הוא פתח לי את העיניים. עזבתי את הכל והתחלתי ללמוד. ומספרים שהוא נעשה תלמיד חכם גדול.

אדם צריך לדעת - אני בן תורה. והשמינית שבשמינית של הגאון שאני כזה שיש לו חיבור עם התורה - זה כבודה של תורה. לכל בן תורה - יש כבוד התורה. וכבוד תורה דיחיד - חמור. ולכן צריך לשמור שבעתיים שלא יעשה מעשה הנוגד לכבוד מעלת הבן תורה.

מסירות נפש על כבוד התורה

כתוב בפסוק, "רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך, ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך וכו'. יום אשר עמדת לפני ה' אלוך בחורב" וכו'. (דברים ד, ט-י). וכתב הרמב"ן: והנה קודם שיזכיר הדברות שנאמרו שם, **הזהיר במצוות לא תעשה** שלא נשכח דבר מן המעמד ההוא ולא נסירהו מליבנו לעולם. **וצוה במצוות עשה** שנודיע בו לכל זרענו מדור לדור כל מה שהיה שם בראיה ובשמיעה.

יש לנו מצוה לזכור את מעמד הר סיני, ולהנחיל הלאה לבנים שלנו. מילא לזכור את התורה. אבל מה העניין לזכור את מעמד הר סיני...!

מעמד הר סיני, הקולות וברקים, כל המלאכים יחפזון, היה שקט מוחלט בכל העולם כולו. ציפור לא צייצה... שור לא געה... ההר בוער באש עד לב השמים... חושך... ענן... ערפל... קול שופר חזק מאד... ויחרד כל העם אשר במחנה!!! זהו מעמד אדיר ונשגב. מעמד כבודה של תורה. יחד עם התורה, יש לנו גם מצווה לזכור

את **כבוד** התורה, את מעמד הר סיני.

ועד היכן הוא כבודה של תורה?

מביא הגי' ברוך בער מקמניץ זיע"א בהקדמה לברכת שמואל (חלק ד', על בבא בתרא וכתובות) את הגמרא בברכות (סא, ב) תנו רבנן: פעם אחת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה. בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסק בתורה. אמר לו, עקיבא! אי אתה מתיירא מפני המלכות?! אמר לו אמשול לך משל וכו' שהשועל אמר לדגים בואו תעלו ליבשה ונדור יחד, וכך תינצלו מרשתות בני האדם. אמרו לו: ומה במקום חיותנו אנו מתייראים, במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה. אף אנחנו וכו'.

אמרו: לא היו ימים מועטים עד שתפסוהו לרבי עקיבא וחבשוהו בבית האסורים, וכן תפסו את פפוס בן יהודה וחבשוהו אצלו. אמר לו: פפוס, מי הביאך לכאן? א"ל, אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה, אוי לו לפפוס שנתפס על דברים בטלים.

רואים שהוטלה חובה על רבי עקיבא למסור את נפשו ותורתו עבור קיומה של התורה - להבא.

מביא ר' ברוך בער בשם הגר"א שפפוס בן יהודה היה אותו פפוס ולוליינוס שמסר את עצמו על כלל ישראל.

והקשה, איך פפוס בן יהודה שאל את רבי עקיבא "אי אתה מתיירא" וכו' הרי רבי עקיבא עשה בזה את חובת התורה כשמסר עצמו על קיום התורה? והסביר, פפוס הצדיק לא שאל על מה שהוא לימד תורה לתלמידים, הוא גם הבין שצריך ללמוד וללמד, אלא הוא שאל על מה שהקהיל קהילות ברבים, והרי היה עליו ללמוד בסתר ובמחבואים, למה אתה מכניס את עצמך לסכנה?

השיב לו רבי עקיבא, השאלה שלך זה כמו השאלה של השועל, ומה במקום חיותנו כך, במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה. הרי אם נלמד במרתפים ובמחבואים - לא ילמדו שם כמו שצריך, אם כן זה ביטולה של תורה, ואז אנחנו מתים ממש, כי בלי תורה - זה מיתה. אם כן - אנחנו מוכרחים להקהיל קהילות ברבים וללמד תורה. ואז גם אם זה סכנה, זו סכנה הבאה ממילא, ולא שאני נכנס לסכנה. ורבי עקיבא - נבחר למסור נפש על ריבוי התורה!

ובדומה לכך, מספרת הגמרא בעבודה זרה (יח, א) על רבי חנינא בן תרדיון שהיה יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהילות ברבים וספר תורה מונח לו בחיקו. זה כבר שלב יותר גבוה... וכשחלה רבי יוסי בן קיסמא הלך רבי חנינא בן תרדיון לבקרו. אמר לו (ר' יוסי) חנינא אחי, אי אתה יודע שאומה זו מן השמים המליכה, שהחריבה את ביתו, ושרפה את היכלו, והרגה את חסידי ואבדה את טוביו, ועדיין היא קיימת. איך אתה לא חושש?... אמר לו: מן השמים ירחמו. אמר לו: אני אומר לך דברים של טעם ואתה אומר לי מן השמים ירחמו?! תמהני אם לא ישרפו אותך ואת ספר התורה באש.

ובחידושי הגאונים (על היעין יעקב) הקשה, למה רבי חנינא בן תרדיון לא השיב כמו רבי עקיבא, ומה בזמן שאנו עוסקים בתורה - אנו מתייראים, כשאנו פוסקים מדברי תורה על אחת כמה וכמה, וכמשל השועל והדגים. זה הרי תשובה טובה מאשר 'מן השמים ירחמו'. שאין בו משום תשובה, למה הוא לא השיב אותה?

אלא, מסביר חידושי הגאונים, פה המעשה היה הרבה יותר גלוי. מילא רבי עקיבא, הקהיל קהילות ברבים, אך לא היה לו ספר תורה בחיקו, א"כ הוא לא מביא אותם לידי סכנה, כי גם אם ישאלו מה אתם עושים פה הוא יוכל להשיב, שמדברים דברים אחרים, אבל רבי חנינא בן תרדיון, היה לו ספר תורה בחיקו, כאן כבר א"א להתחמק... כולם רואים. רבי יוסי שאל את רבי חנינא: מילא תקהיל קהילות ברבים, אני מסכים. אבל למה ספר תורה כרוך בזרועך? למה לעשות רעש וצלצולים מיותרים...?

אלא, הוא מסביר: יש תקופות של גזירות קשות. אך גזירה עבידא דבטלה. אבל יש מצב שהגזירות הללו נמשכים זמן רב, לא נותנים ללמוד, מבטלים את הלימוד, פה צריך להראות את **כבודה של תורה!** וגם אם יהרגו אותי, אני חייב למסור נפש לא רק על עצם

הלימוד, אלא גם על הייקרא דאורייתא. על כבוד התורה! ולמה, כי אם הציבור לא יידע כבודה של תורה מהו, אז במשך הדורות כבר לא יהיו אנשים שיסכימו ללמוד תורה במסירות נפש.

אני חייב ללמד תורה בפרהסיא, עם ספר תורה כרוך בזרועי, עם כל כבוד התורה מסביב. וגם אם יהרג, אבל יעמדו לדורות הבאים אלפי תלמידים שימשיכו ללמוד תורה במסירות נפש!

כבוד תורה עדיף

כאשר סיימו לבנות את ישיבת חכמי לובלין, עשו "חנוכת הבית" במעמד רב רושם. זו היתה חנוכת הבית הכי מפורסמת בפולין. היו שם הגאון האדמו"ר מטשורקוב (רבו של הגר"מ שפירא), והאדמו"ר הזקן מגור, שני ענקי הרוח של פולין, והיו גם ציבור ענק.

כאשר ר' מאיר שפירא בא לשאול לרבו הצ'ורטקובר על חנוכת הבית, הצ'ורטקובר לא רצה שיעשו את זה. כי חז"ל אומרים - לוחות הראשונות שניתנו בפרהסיא - נשתברו. לוחות האחרונות שנתנו בצניעא - נתקיימו. לא כדאי לעשות מזה רעש גדול.

אמר לו ר' מאיר: שהרביה ירשה לי להגיד וורט. והסכים. אמר לו, הרי הקדוש ברוך הוא ידע שהלוחות הראשונות יישברו, אז למה הוא עשה את זה בפרהסיא?

אלא, אם לא יראו פעם אחת את כבוד התורה, את כל הייקרא דאורייתא, ואת כל מה שהיה במעמד הר סיני - לא יידעו להעריך את התורה כראוי. ויבואו לזלזל בה חלילה. ואז כאשר תתבטל הגזירה לא יהיה מי שיסכים לקבל עול תורה כראוי, כאשר פעם אחת ראו מה זה ייקרא דאורייתא, איך שכל העולם כולו בשקט ודממה, מה זה הקולות וברקים והאש הגדולה סביב ההר - - - אז אמנם אחרי זה הלוחות יישברו, אבל כבר נחרט לאנשים בתודעתם מה זה כבוד התורה, ואנשים כבר ירצו ללמוד תורה. כך אמר ר' מאיר.

חז"ל אומרים, כי דבר ה' בזה - הכרת תכרת. זה מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק (סנהדרין צט, א). החיוב כרת זה לא עונש על הביטול תורה, אלא על הזלזול בכבוד התורה. כי דבר ה' **בזה!!!** פגעת בייקרא דאורייתא. וכבוד התורה עדיף.

כעת צריך לדעת: המעמד הר סיני והייקרא דאורייתא, נשאר גם בדור שלנו. הגמרא בכתובות (יז, א) אומרת מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה, רב ששת ואיתימא רבי יוחנן אמר - נטילתה כנתינתה. מה נתינתה בשישים רבוא, אף נטילתה בשישים רבוא. והני מילי למאן דקרי ותני. [שלומד מקרא ומשנה] אבל למאן דמתני - לאחרים - לית ליה שיעורא.

כל יהודי שנפטר ולא למד ולא שנה - תוסי' כותבים (במגילה כט, א) שיש לו שיעור, ורק כדי צרכו ילכו להלוויה שלו. יהודי שלומד - צריך שישים רבוא. ומי שמלמד - אין לו שיעור.

כאשר מרן הרה"י זצ"ל הספיד את הגי"ר יושע בער בן הגרי"ז, הוא הביא את הגמ' הזו, נטילתה כנתינתה, ואמר, לכאורה זה קשה: אמנם במעמד הר סיני היו שש מאות אלף. אז רואים שלקבל תורה - צריך שש מאות אלף. אך כאשר **יחיד** נפטר, מה זה שייך אליו שהתורה ניתנה בשישים רבוא?

אלא, אמר הרה"י, רואים מפה שהדין שצריך ששים רבוא במעמד הר סיני, זה דין על כל יחיד שקיבל תורה, הוא צריך שיהיו איתו יחד שש מאות אלף איש!!! כי זהו כבודה של תורה. ונטילתה כנתינתה. ולמאן דמתני - לית ליה שיעורא!!!

לימוד תורה - בקולות וברקים!

תוספות בחגיגה (טו, א) מביא את הירושלמי שמביא את המעשה שאבויה (אבא של אלישע - אחר) היה מגדולי ירושלים וביום שמל את בנו קרא לרבי אלעזר ורבי יהושע. הם ישבו שם ונתעסקו בדברי תורה, ירדה אש מן השמים והקיפה אותן. אמר להם אבויה: לשרוף את ביתי באתם?! אמרו לו חס ושלום, אלא יושבין היינו וחוזרין דברי תורה, מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני. לא באש ניתנו! אף כאן יש אש.

המעמד הר סיני נשאר עד היום! לדעת ולהעריך מה זה תורה.
הגמ' אומרת אבירי לב - זה בני מתא מחסיא דחזו יקרא דאורייתא פעמיים בשתא, ולא איגיר גיורא מינייהו.
הרה"י הגדול רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל אמר פעם, למה כאשר יושבים ולומדים אז צועקים בקול רם, ומתווכחים, חציפא נצח לבישה... תדבר בנחת, בסבלנות... למה אתה צועק? מה קרה לך?... אלא כמו שמעמד הר סיני היה בקולות וברקים, כך לומדים את התורה. בקולות וברקים!

המגיד רבי שלום שבדרון זצ"ל סיפר שפעם הוא היה באחת הישיבות בחו"ל וראה חברותא שיושבים ולומדים בניחותא... אחד נשען על גב הספסל, והשני עם יד בכיס, בשלוות נפש... אחד מהם שאל שאלה והוא מקשיב ומגיב, נו נו... נחמד... טוב.

ניגש אליהם ר' שלום וצעק: אצלנו בחברון על כזו שאלה טובה - סטנדרים היו מתעופפים!!! היו צעקות עד לב השמים!!! ככה לומדים תורה?! ככה רוצים להצליח?! מה יצא מהם? שני עמי הארצות מדאורייתא ומדרבנן! זעק ר' שלום מנהמת לבו.
סיפר לי הג"ר יצחק לורנץ (שהוא חיבר כמה חיבורים על רבי עקיבא אייגר) הוא נכנס למרן רה"י הגרא"ל שטיינמן זיע"א, ואמר לו הרה"י, לפני גיל ארבעים לא כתבים חיבורים על רבי עקיבא אייגר...

כשהגיע לגיל ארבעים הוא בא שוב למרן רה"י. אמר לו הרה"י, ר' יצחק! תאמר את האמת... האם מקושיא טובה של רבי עקיבא אייגר אתה לא ישן בלילה? זה כואב לך עד כדי כך? אמר לו - כן. זה כואב לי. אם כך, אמר הרה"י, אתה יכול לכתוב חלק מהייקרא דאורייתא, כשיש קושיא זה כואב!!!

כתוב בחז"ל בסוף פרשת בשלח, "ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים" - שרפו ידיהם מן התורה. כולם מדברים על הרפיון ידיים, הרי זה עוד לא ביטול תורה, אלא קצת רפיון... וכבר מגיע כזה עונש חמור...! יש הרגש ששייך לארחות תורה: רפו ידיהם מן התורה, הם למדו, אבל הם למדו בלי הידיים, בלי לנופף בידיים... כמו שר' שלום סיפר באירופה... איפה הידיים?... איפה הצעקות... איפה הקולות וברקים?...

פעם הושיבו עשרה ילדים שהיו נראים אותו דבר ולמדו גמרא. ואמרו לרבי יהונתן אייבשיץ כשהיה ילד יש פה תשעה ילדים יהודיים וגוי אחד. מיהו הילד הגוי? על המקום - ר' יהונתן זיהה את הגוי. שאלו אותו: איך אתה ידע? אמר להם כולם התנדנדו חוץ ממנו. להישאר עומד ליד הגמרא - זה רק גוי יכול... יהודי לא מסוגל. הייקרא דאורייתא לא נותנת לו...

כשחסר בשטייגען - יש כובד האיברים

הגמרא בבבא מציעא פ' השוכר את האומנין (עז, א) אומרת אדם ששכר פועלים, והשלימו את עבודתם בחצי היום, אם יש לו עבודה קלה מזו, או עבודה כמוה ממש - יתן להם, ואם לא - יתן להם שכר כפועל בטל. ורבא אומר באכלושי דמחוזא - יתן להם שכר משלם, דאי לא עבדי - חלשי. דהיינו, במחוזא, עירו של רבא היו בני אדם הרגילים לשאת משאות תמיד, וכשיושבין בטלים - קשה להן.

ומביא הגר"ח קמיל את הרא"ש (שם סי' ג') מכאן פסק רבינו יואל מי ששכר מלמד לבנו וחלה התלמיד, אם זה מצוי שהוא נהיה חולה ולא שכיח המלמד בעיר - זה פסידא דבעה"ב ויתן לו שכרו משלם, ולא כפועל בטל. דכל לומדי תורה - דומים לאוכלוסי דמחוזא, שהבטלה גורם להם שכחה וכובד איברים.

אומר ר' חיים קמיל: באו תשמעו מה זה תורה, לא אמרו לך להתבטל, רק לא ללמד, מדובר פה על שיעור פרטי לתלמיד... אך כשחסר לתלמיד חכם משהו בשטייגען - זה כובד איברים, ושכחה, הוא כבר לא מרגיש טוב.

הרבנית נוימן אמרה (כשלמדנו באור ישראל) כל פעם כאשר מגיע בין הזמנים - בעלה נהיה חולה... היא לא הבינה מה קורה לו... חצי שנה הוא מתפקד מצויין, אך בבין הזמנים - חסר לו בשטייגען, הוא נהיה חולה. זה אוכלוסי דמחוזא.

הללו עבדי ה'!

עם מה אנו יוצאים בכל הפרשיות של יציאת מצרים? כולם אומרים - אמונה.

ר' ירוחם אומר קצת אחרת: "השתא עבדי הקדוש ברוך הוא". עד עכשיו הייתם עבדי פרעה, ועכשיו הללו עבדי ה'.

סיפר הרה"ג רבי אפרים וולך: שסיפר לו יהודי שהיה בישיבת מיר בשנחאי, שהחום היה כבד מנשוא. והיה פעם אחת שהחום שם היה משהו חריג ולא נסבל כלל! הבחורים היו בחדרים וקשה היה גם ללבוש חולצה... פשוט לא היה שייך.

הלך בחור א', ורצה לראות מה עושה המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין, הוא נכנס לבית מדרש, וראה אותו יושב יחידי בבית מדרש עם המעיל והכובע, ולומד ומתנדנד בהתמדה עצומה.

הוא לא יכל להתאפק, ורץ לעברו... רבה! איך אתה מסוגל?? אמר לו המשגיח: יציאת מצרים, יציאת מצרים!!! תמה התלמיד, והשגיח הסביר: מה היה קורה כעת, אילו היינו אצל פרעה, והיה יום חם כמו היום, האם פרעה היה מתחשב בנו? לא. ומה היינו עושים? אין ברירה, ממשיכים לעבוד. אמר המשגיח, נו... ברוך ה' כעת אנחנו עבדי ה'! למה כעת אני מתפנק? צריך להודות לה' שאני לא נמצא אצל פרעה... אנחנו בבית מדרש, ליד הגמרא... השתא עבדי ה'!

צריך לדעת: לא להגיע לסדר בזמן, כולם מסתכלים על זה כעון

ביטול תורה, וכן לא לבא לתפילה בזמן, או בכלל לא לבא...

אותנו לימדו שזה גם פגיעה בייקרא דאורייתא!!! התורה מתביישת מזה.

ונתאר לעצמנו דוגמא: אילו היו מזמינים לבית מדרש שני גדולי הדור כמו החזון אי"ש והרב מברסק, שיבואו בשעה חמש. והבחורים ימשיכו לישון, ויתנו להם להישאר לבד, עד שלאט לאט הבית מדרש יתמלא...

זה הרי מקומם... היינו צועקים על זה בקול גדול! היישמע כדבר הזה!! זה ביזוי כבוד התורה!!! וכושהגמרא בעצמה מחכה לנו?... היא יותר חשובה אף מהכל, וגם היא נפגעת... זה חסרון גדול בייקרא דאורייתא ובכבוד התורה.

תלמוד תורה דיחיד - קיל, אך כבוד התורה - חמור.

בואו ונקח את הדברים לתשומת לב. שמעו ותחי נפשכם!!!

ברכת מזל טוב ללידינו היקר תלמידו המובהק וחביבו של מרן המשגיח שליט"א

מעוטר בכל מדה נכונה מפארי הישיבה הקדושה

החתן המופלג הבה"ח אהרן יעקובוביץ שיחי

אשר שוקד עומל וטורח רבות בעריכת השיחות לזיכוי הרבים

לרגל נישואיו בשעט"מ עב"ג בת למשפ' סוקולובסקי מבני ברק

יה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והיראה דורות ישרים ומבורכים

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגיליון במייל: 4166058@gmail.com